

WALLONIË
EN DE
ARDENNEN

Sterck & de Vreese

Sterck & de Vreese

**WALLONIË
EN DE
ARDENNEN**

365

BUITENGEWONE PLEKKEN

Kristien Hansebout

Sterck & de Vreese
Sterck & De Vreese

© 2021 Kristien Hansebout | Uitgeverij Sterck & De Vreese

Omslagontwerp en boekverzorging Peter Slager

Foto achterzijde rechtsboven: © MTPH

Foto achterzijde linksonder: © Camping de la Semois.

ISBN 978 90 5615 712 8

NUR 500

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Sterck & De Vreese, postbus 234 , 8400 AE Gorredijk, Nederland – info@sterckendevreese.nl.

De uitgeverij heeft ernaar gestreefd alle copyrights van de in deze uitgave opgenomen illustraties te achterhalen. Aan hen die desondanks menen alsnog rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met uitgeverij Sterck & De Vreese.

Uitgeverij Sterck & De Vreese is onderdeel van 20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.parkoers.be

www.sterckendevreese.nl

Sterck & de Vreese

Voorwoord

Het begint met een liefdesbreuk, zoals zo vaak in het leven. In 2006 gaan een kennis van Kristien Hansebout en zijn vriendin uit elkaar. Ze hebben net een stacaravan in Hastière-Lavaux gekocht. De man wil verkopen. Kristien aarzelt niet. Ze snakt al zo lang naar een buitenverblijf in Wallonië. De stacaravan wordt een huis en Kristien een half-Waalse. Ze verwoordt het mooi: 'Mijn hart ligt in Wallonië, mijn verstand in Vlaanderen.' Haar hart in het zuiden van België omdat het juist het zuiden is, en met vakantie ga je het liefst zuidwaarts. Kristien hunkert bovendien van jongs af aan naar rust, stilte en natuur: 'Ik ben geboren en getogen in Torhout, niet ver van de Belgische kust. Nochtans ging ik met mijn ouders vrijwel nooit naar zee. Het werden altijd *d'Ardennen*. De mensen zijn er ook zo lief.' Dat laatste zei ze vóór ze me leerde kennen, maar de rest kan ik natuurlijk alleen maar beamen. Wallonië is *meestal* – ik wil geloofwaardig blijven – de plaats van gezelligheid, van kleinschaligheid, het omgekeerde van massatoerisme. Nooit veel volk op dezelfde plaats, maar des te meer beleving.

En waarom dan ligt 'haar verstand in Vlaanderen'? Omdat Kristien er nog steeds woont en werkt, in Leuven, als reisleidster en vertaalster. Ze zegt het allicht evenzeer uit commerciële overwegingen. U zou toch geen boek kopen van een auteur die haar eigen origine negeert? En als u dit voorwoord leest, hebt u het boek nu eenmaal al gekocht. Indien u nog aarzelt: doen! De tips van Kristien laten u Wallonië zien zoals het is: net exotisch genoeg, zo verrassend en toch een vaste waarde. Hier kwamen misschien ook al uw grootouders, ouders en noem maar op.

Ten slotte is dit werk het product van de lockdown: 'Toen in maart werd beslist dat we thuis moesten blijven, was ik in Hastière. Ik ben er maanden gebleven. Het mocht eigenlijk niet, iedereen moest in zijn officiële woonplaats verblijven, maar de feiten zijn ondertussen verjaard, niet? In Hastière heb ik in alle rust het plan voor dit boek uitgewerkt, mijn derde over Wallonië.' Grensverleggende Kristien, zelfs in haar manier van boeken maken. En grenzen zijn er om overgestoken te worden, anders worden ze muren genoemd. Welkom in het Wallonië van Kristien, van mij, van ons allemaal. Welkom in het meest dichtbij zuiden.

Christophe Deborsu
Namen, oktober 2020

Sterck & de Vreese

365 ongewone plekken in Wallonië

Jaren geleden droomde ik ervan een boek te maken met **ongewone plekken** in Wallonië. Het project zat jaren in mijn sudderbox. COVID-19 zorgde voor het rijpingsproces. Tijd voor reflectie en research. Tijdens de lockdown verdiepte ik mij in de mooiste plekjes van Wallonië om daarna in de zomer en herfst eindelijk op stap te kunnen gaan: te voet, met de fiets en de auto. Tijdens deze trips leerde ik veel Walen kennen. Na een fijne babbel vertrok ik telkens met een koffer vol geheime tips.

Een voor elke dag ...

Bij de start had ik 101 ongewone plekjes in het achterhoofd ... Uiteindelijk werden het er 365, een voor elke dag van het jaar dus. Een 'ongewone plek' hoeft voor mij niet per se spectaculair te zijn. Op de uiteindelijke lijst vind je dus niet de Leeuw van Waterloo (hoe indrukwekkend ook), de citadel van Dinant (hoe boeiend zijn geschiedenis ook is), de kathedraal van Doornik (hoe groots ook) of het centrum van Durbuy (hoe pittoresk ook). Deze topbezienswaardigheden worden vermeld en kort beschreven, maar staan niet op de definitieve lijst. Voor mij gaat het eerder over **authenticiteit** en **onontgonnen paden**. Zo'n plek waarvan je je afvraagt: 'Bestaat dit nog?', of: 'Is dit België anno 2021?'

Toolbox

Dit is geen fiets-, wandel- of autobook, maar een belevingsboek. Eerst heb ik alle ongewone plekken in kaart gebracht. Daarna heb ik ze met elkaar verbonden in verschillende parcoursen. Het eindresultaat is een toolbox met 32 wandeltips, 22 fietstochten en 10 auto- of motortochten, verspreid over alle provincies van Wallonië. In totaal is dit goed voor 1.111 km fietsplezier, 203 km wandelvertier en 861 km tochten met de auto, motor of scooter. Per traject valt er heel wat te beleven. Afhankelijk van je interesse stel je zelf jouw ideale parcours samen. Waarom zou je van jouw uitstapje geen twee- of driedaagse maken en onderweg een buitengewone nacht doorbrengen in een sphair, woonwagen, yurt of dom'up?

Neem dus vooraf de tijd om te grasduinen en ga dan op pad. Hou er rekening mee dat Wallonië minder afgeborsteld is dan Vlaanderen of Nederland. Het klokje tikt er wat trager dan boven de taalgrens. Maar achter elke hoek hangt er wel een vleugje avontuur in de lucht. Dat ondervonden ook de enthousiaste verkenners. Karin, Marijn, Marina, Jos, Linda, Jacqueline, Reinhilde, Eva, Ilse, Babette, Dieter, Catherine, Michèle, Gert en Danielle ... gingen op pad. Hun feedback was van onschatbare waarde!

Ga je naar de Ardennen of naar Wallonië?

Verwar Wallonië niet met de Ardennen. Nogal wat Vlamingen en Nederlanders denken dat de Ardennen net onder de taalgrens beginnen, ergens ten zuiden van Jodoigne of Waver...

Toch ligt maar 19 procent van Wallonië in de geologische streek die we kennen als de echte Ardennen. Het 'bergmassief' doemt ten zuiden van Durbuy voor je op.

Een *Ardennees* is een ras apart. Al eeuwen trotseren ze de ruige natuur en het ruwe klimaat. Het levert ze een hardwerkende, stuurse en ietwat koppige reputatie op. De inwoners van de Gaume daarentegen leven in het diepste zuiden van België. De rijke grond en de vele uren zon zorgen voor hun goedlachs imago. De Oostkantons – tussen de Ardennen en de Eifel – zijn weer bekend als het 'dak van België'. De inwoners spreken er veelal Duits. Ze worden weleens vergeleken met Alpenbewoners. Tradities worden hier in ere gehouden! En dan zijn er nog de vurige Luikenaars, de trage Namenaars of de sympathieke *Carolo's*, de inwoners van Charleroi. Het mag duidelijk zijn dat 'de Waal' niet bestaat. Wat wel overal opvalt, is de gastvrijheid en vriendelijkheid. Een '*bonjour*' krijg je overal ...

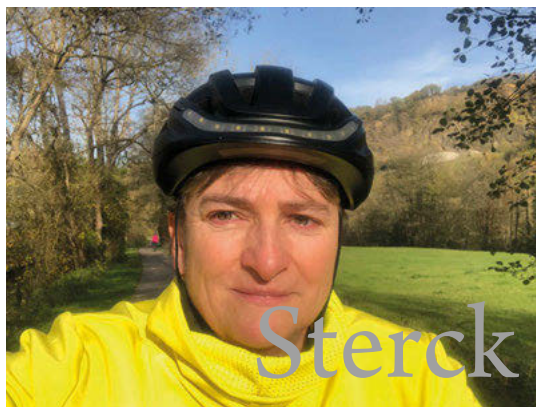
Nog wat afspraken

Ik heb ervoor gekozen om voor alle plaatsnamen het Frans aan te houden. Namen als Bleiberg, Genepiën, Bitsingen en Malen zeggen niets. In werkelijkheid gaat het over Plombières, Genappe, Bassenge en Mélin.

Alle adressen die in dit boek opgenomen zijn, heb ik naar eer en geweten geselecteerd, zonder enig commercieel belang. Het liet mij toe objectief te zijn en waar nodig een kritische noot te plaatsen.

Alle trajecten vind je online terug, in de vorm van GPX-tracks. Het is handig om die van tevoren te downloaden met de QR-codes.

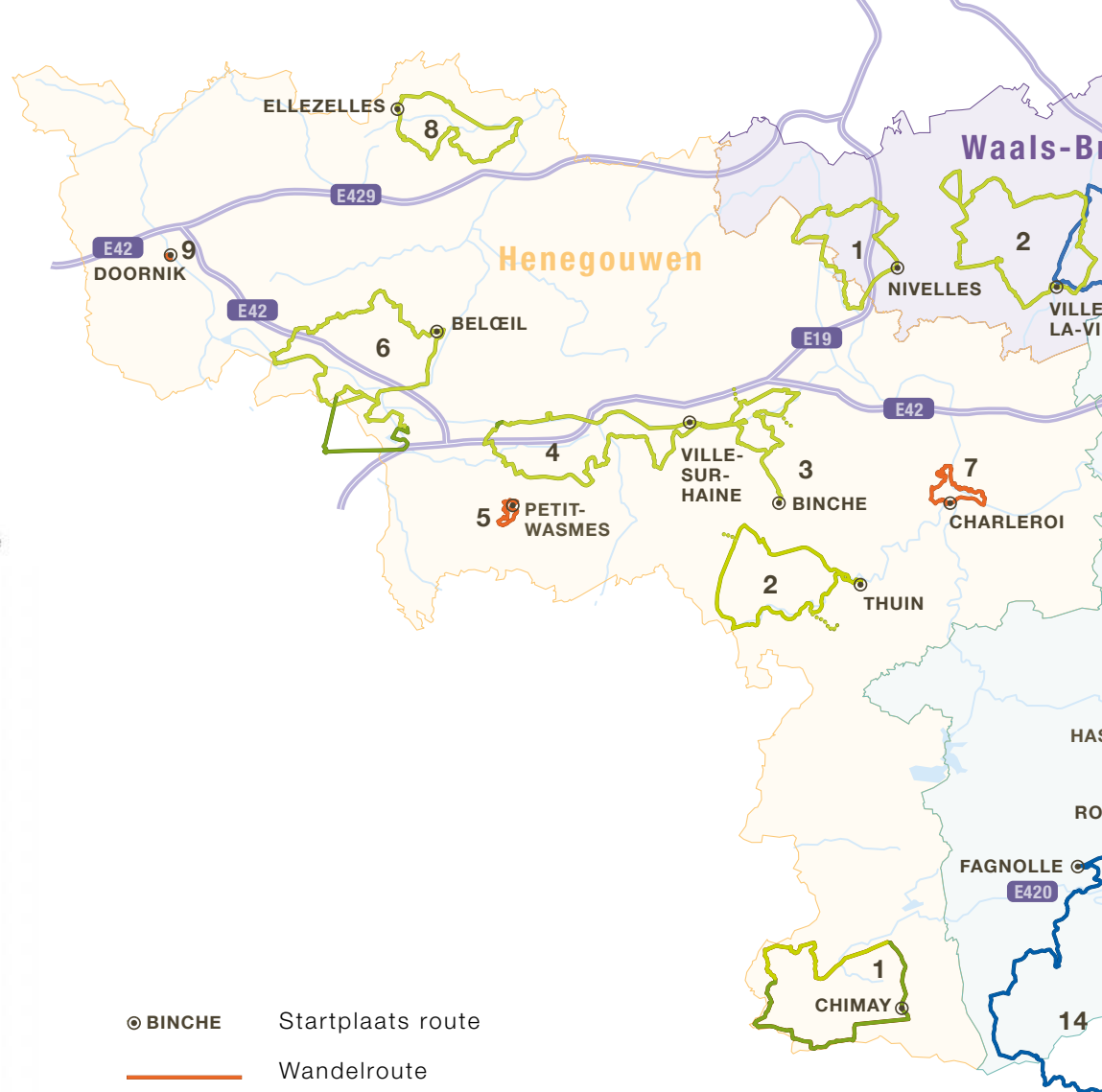
Dit boek is met de grootste zorg voorbereid. Alle parcoursen heb ik persoonlijk uitgestippeld én uitgetest. Natuurlijk evolueert de wereld (en ook Wallonië) snel, zeker in coronatijden. Heb je tips en verbeterpunten? Stuur mij dan gerust een mailtje!

Het boek is met liefde gemaakt. Degusteer het met liefde!

Kristien Hansebout

Sterck & de Vreese

- Mooiste Dorpje van Wallonië
- Logies
- Gastronomie
- Bier of wijn drinken
- Kerk - abdij - kapel
- Kasteel
- Geschiedenis
- Museum
- Kunst
- Kerkhof
- Oorlogsmonument
- Natuur of natuurpark
- Water
- Bijzonder plekje
- Speciale activiteit
- Grot (of rots)
- Steengroeve
- Stad (vb. Namen, Luik, ...)
- Station
- Startpunt route

- BINCHE Startplaats route
- Wandelroute
- Fietsroute met fietsknooppunten
- Fietsroute
- Auto- of motorroute

Sterck & de Vreese

0 50 km

Sterck & de Vreese

HENEGOUWEN | 11

LUIK | 91

LUXEMBURG | 155

NAMEN | 249

WAALS-BRABANT | 379

Index | 418

Sterck & de Vreese

HENEGOUWEN

Route 1 | 13

Door de Laars van Henegouwen

Fietstocht van 52 km

Route 2 | 21

Door de vallei van de Hoge Samber

Fietstocht van 43,5 km

Route 3 | 31

Op het ritme van de scheepsliften langs het Centrumkanaal

Fietstocht van 45,9 km

Route 4 | 41

Door het hart van de Borinage

Fietstocht van 57,5 km

 Wandeltip: de beklimming
van de Héribus-terril

Route 5 | 49

In de voetsporen van Vincent van Gogh

Wandeling van 8,7 km

Route 6 | 55

Op verkenning door Picardisch Wallonië

Fietstocht van 86 km

Route 7 | 67

Ongewoon wandelen door Charleroi

Wandeling van 20 km

Route 8 | 79

Door het land van de heksen en magiërs

Fietstocht van 38 km

 Wandeltip: het vreemde pad (Ellezelles, 6 km)

Route 9 | 87

Een ongewone wandeling door Doornik

Wandeling van 3 km

Sterck & de Vreese

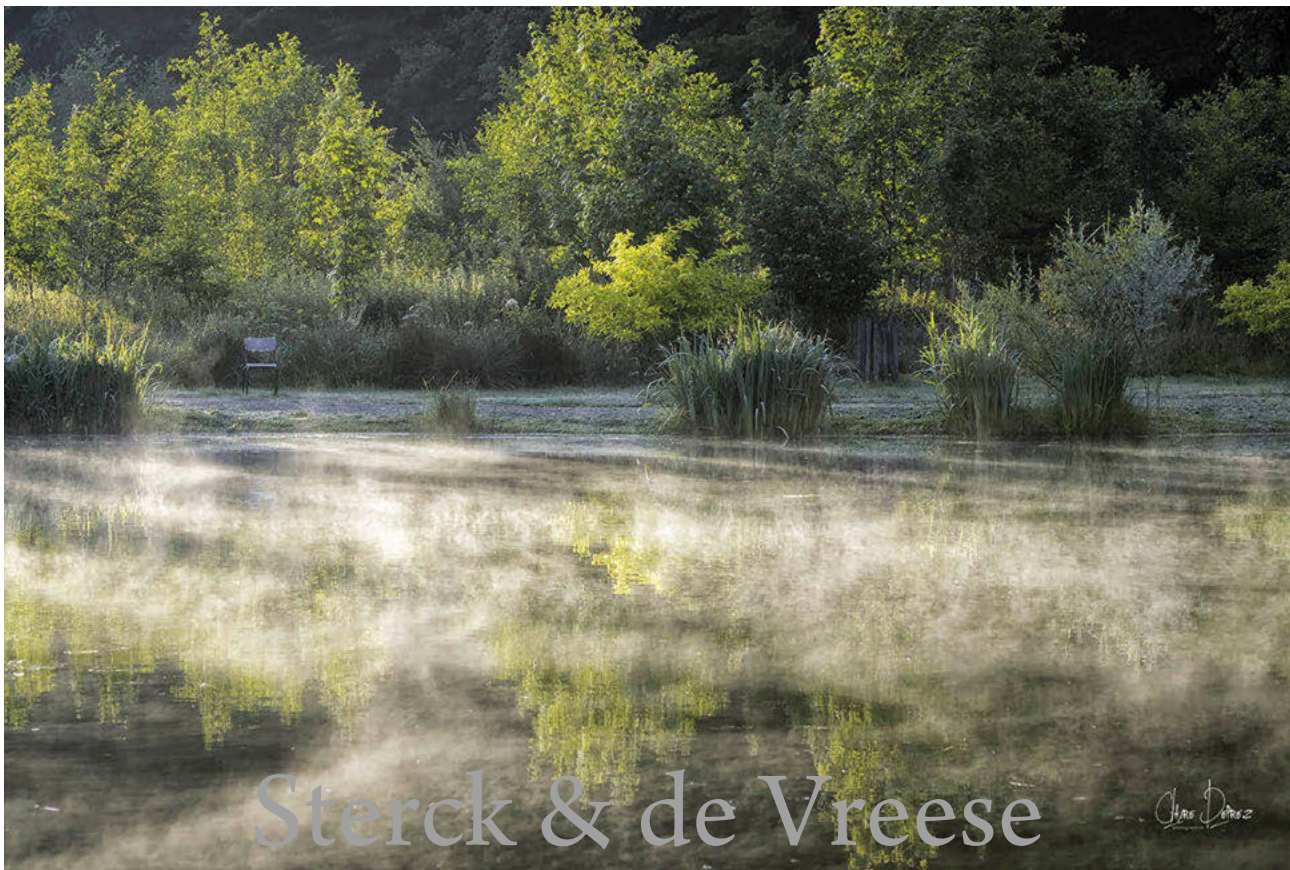

Route 1

Fietstocht van 52 km

Door de Laars van Henegouwen

Tijdens deze rustige fietstocht van 52 km doorkruis je de 'Laars van Henegouwen'. Het parcours is af en toe heuvelachtig, maar haalbaar voor iedereen. Het is een bosrijke streek met beperkte horecafaciliteiten. Neem dus zeker wat mondvorraad mee ... Starten doe je vlak bij de abdij van Chimay om daarna langs de Franse grens tot in Momignies te fietsen, soms zelfs letterlijk door Niemandsland. Eenzame landschappen en schilderachtige dorpjes wisselen elkaar af. Je passeert ook een monument en een museum ter herdenking van de bevrijding tijdens de Tweede Wereldoorlog.

In de Laars van Henegouwen overheerst de stilte

Een startschot in hogere sferen

Een ideale plek om te starten is de *Espace Chimay* in **Bourlers**. De trappisten van de naburige abdij creëerden hier een belevingsoord. Zo kunnen zij in alle rust hun contemplatief leven voortzetten. De *Auberge de Poteaupré* is de ideale plek om voor (of misschien toch beter na) je tocht een geestrijke duik te nemen. Knappe marketeers bedachten de term *Chimay Experience*. Deze interactieve tentoonstelling maakt bezoekers wegwijs in de geheimen van de bier- en kaasproductie van de trappisten van Chimay. Natuurlijk kan een Chimay-biertje van het vat niet ontbreken. (www.chimay.com)

Een sobere abdij

Maar goed, terug naar de fiets. Start met de herberg de Poteaupré aan je linkerkant. Ga op het eerste kruispunt rechtsaf. Je komt bij de **abdij van Notre-Dame de Scourmont**. De abdij werd in 1850 gesticht door de broeders van de Sint-Sixtusabdij van Westvleteren. Bierbrouwen is ze hier dus met de paplepel ingegeven. In hun cisterciënzerabdij volgen de trappisten de regel van de heilige Benedictus, die een leven van gebed, studie en handenarbeid oplegt. Om te overleven gingen de paters bier brouwen. Later kwam daar kaas bij. Hun producten worden tot ver buiten de landsgrenzen verkocht. Met de opbrengst ondersteunen ze sociale projecten en ondernemingen in de streek. Het klooster is sober en eenvoudig. Ook in de kerk staan weinig beelden. De pilaren en muren zijn volledig wit. Op het terrein staan een hoeve, een brouwerij en een kaasmakerij (niet te bezoeken). Ben je toe aan herbronning? Verblijf dan enkele dagen in het gastenverblijf. De paters slagen er wonderwel in van deze plek een oase van rust te maken. Het paradepaardje van het binnenplein is de 150 jaar oude sequoia. Links ga je naar de kerk, rechts naar het kerkhof, een van mijn favoriete plekjes. Elke overleden pater kreeg (en kreeg) een sober kruis. Alle graven worden door perfect getrimde

haagjes van elkaar gescheiden. Strak, sereen, stil. Alhoewel ... in de verte hoor je de machines van de brouwerij. Zouden de gestorven paters zich om-draaien in hun graf bij zoveel economische bieracti-viteit? (www.scourmont.be)

Het sobere kerkhof van de Abdij Notre-Dame de Scourmont

De stad op het platteland

Daarna fiets je iets meer dan 4 km rechtdoor over de *Rue de La Trappe*, door een open landschap. Je komt bij een rotonde waar zeven kaarsrechte wegen samenkomen. In het midden staat de statige *Villa Belle Avoine*. Het is een van de overblijfselen van het megalomane project van *Charles Lamarche*, een man die droomde om op het platteland een stad te bouwen, *Lamarcheville*. Last van valse bescheidenheid had de Luikse industrieel en tabakshandelaar niet. In 1853 verwierf zijn *Société Liégoise* het bos van Thiérache nabij Chimay (goed voor 2.532 ha). Het domein werd verkaveld en er werden negen grote hoeves gebouwd. Hij legde 34 km rechte wegen aan, die elkaar kruisten op kruispunten in stervorm. Door de invoer van Amerikaans graan stortte de markt in elkaar. De gronden bleken niet rendabel. Verschillende reddingsoperaties mislukten en in 1905 volg-

de het faillissement. De stad op het platteland is er nooit gekomen. De villa in het midden van het *Rond Point* is de laatste stille getuige van de droom van Charles.

Turen naar de sterrenhemel

Rijd rechtdoor via de *Rue des Trappistes*. In de verte zie je enkele boerderijen van Lamarcheville, zowat het enige spoor van menselijke aanwezigheid. Ga op het volgende kruispunt naar links, richting **Forge-Philippe**. Je fietst letterlijk op de grens met Frankrijk, met links de *Wartoise*, een riviertje dat amper 19 km lang is. Veel goudzoekers lopen hier

tegenwoordig niet meer rond. Dat was vroeger wel anders. Of er echt schatten bovengehaald zijn, is niet bekend. Wil je optimaal genieten van de natuur én tegelijkertijd ongewoon logeren? Ga dan langs bij Henri en Brigitte Detiffe. Zij hebben aan de oever van de rivier en de mooie vijvers van **Cendron** een boomhut gebouwd, *La Case de l'Oncle Henri*. Tuur je 's nachts liever vanuit je bed naar de sterrenhemel? Huur dan de sphair *Bulle Rêve d'Eau*. Ik beloof je in beide gevallen een onvergetelijke nacht! Een originele activiteit is een tocht door het Woud van Chîmay met *Réglisse* en *Scoubidou*, twee sympathieke ezels. Een goede reden om eens terug te komen! (www.gite-revedeau.be)

Enzaamheid troef in de boshut 'la Case de l'Oncle Henri'